

RAPPORT

Quickscan natuurwetgeving

Krangstraat ongenummerd te Bruchem

Opdrachtgever
Accent Adviseurs
Luchthavenweg 13^E
5657 EA EINDHOVEN

Projectnummer
Aeres Milieu projectnummer AM19136

Status rapport
Definitief

Contactgegevens
Aeres Milieu B.V.
Noordhoven 4
6042 NW ROERMOND
(t) 0475 – 320 000
e-mail: info@aeres-milieu.nl
www.aeres-milieu.nl

Autorisatie

Opsteller rapport:	paraaf	datum
ir. C. de Koning ir. J.P.M. Hovens (Faunaconsult)		19 maart 2019
Kwaliteitscontrole:	paraaf	datum
ing. T. Thijssen		19 maart 2019
Gewijzigd op		1 april 2019

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	3
1.1 Aanleiding	3
1.2 Doel en status van dit document	3
1.3 Leeswijzer	4
2. WET- EN REGELGEVING	5
2.1 Inleiding	5
2.2 Bescherming van Natura 2000-gebieden	5
2.3 Natuurnetwerk Nederland	5
2.4 Beschermde planten en dieren	6
3. WERKWIJZE	7
3.1 Beschrijving van de voorgenomen werkzaamheden	7
3.2 Werkwijze quickscan	7
4. AANWEZIGE BESCHERMDE NATUURWAARDEN	8
4.1 Beschrijving plangebied	8
4.2 Natura 2000-gebieden	8
4.3 Gelders Natuurnetwerk	8
4.4 Overige beschermde gebieden	9
4.5 Beschermde planten en dieren	9
5. MOGELIJKE EFFECTEN OP BESCHERMDE NATUURWAARDEN	12
5.1 Natura 2000	12
5.2 Gelders Natuurnetwerk	12
5.3 Beschermde planten en dieren	12
6. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	14
6.1 Natura 2000	14
6.2 Gelders Natuurnetwerk	14
LITERATUUR	15
BIJLAGE 1. Toelichting per beschermingsregime	16

1. INLEIDING

1.1 Aanleiding

In opdracht van Accent Adviseurs heeft Aeres Milieu in samenwerking met Faunaconsult een quickscan natuurwetgeving uitgevoerd op een locatie gelegen aan de Krangstraat ongenummerd te Bruchem (Provincie Gelderland), zie figuur 1.1. Hier wordt de bestaande vegetatie verwijderd, waarna er nieuwe woningen worden gerealiseerd.

Figuur 1.1. Het plangebied (rood omlijnd). De locatie van de gebruikte steenuilennestkast is als een gele cirkel Bron: Bing Maps.

De voorgenomen ontwikkeling heeft aanleiding gegeven voor deze quickscan natuurwetgeving. Hierin is nagegaan welke effecten de ingreep heeft op lokaal voorkomende beschermde flora en fauna. Daarnaast is nagegaan welke invloed de ingreep heeft op beschermde Natura 2000-gebieden en overige beschermde natuurgebieden.

1.2 Doel en status van dit document

Het risico bestaat dat het plangebied deel uitmaakt van leefgebieden van diverse beschermde soorten. Dit document geeft inzicht in de mogelijke knelpunten in het kader van natuurwetgeving en -beleid en mogelijke effecten als gevolg van het project.

Het doel van dit document is om vast te stellen of de natuurwetgeving de geplande ontwikkeling in de weg staat. De ingreep kan een negatief effect hebben op beschermde natuurwaarden (plant- en diersoorten en bijbehorende leefgebieden) en beschermde gebieden. Dit document geeft aan of en welke vervolgstappen noodzakelijk zijn om te voldoen aan de minimale onderzoekinspanning vanuit de Wet natuurbescherming (Wnb) en het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Daarnaast worden mitigerende (verzachtende) maatregelen aangegeven om significant negatieve effecten op voorhand te voorkomen en daarmee te voldoen aan de natuurwetgeving.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt een korte beschrijving gegeven van de relevante wet- en regelgeving. Hoofdstuk 3 beschrijft de geplande werkzaamheden en de werkwijze van de inventarisaties van de natuurwaarden. In hoofdstuk 4 worden de resultaten van de beleids- en veldinventarisaties weergegeven. Hoofdstuk 5 beschrijft de effecten van de voorgenomen ingreep op Natura 2000- gebieden, de in en nabij het plangebied aanwezige natuurwaarden, evenals de mogelijke overtredingen op de Wnb. Hoofdstuk 6 geeft de conclusies en aanbevelingen weer.

2. WET- EN REGELGEVING

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt een korte toelichting gegeven op de juridische bescherming van de Nederlandse natuur. De Wet natuurbescherming (Wnb), die per 1 januari 2017 is ingegaan, vervangt drie wetten: de Natuurbeschermingswet 1998, de Flora- en Faunawet en de Boswet. De Natuurbeschermingswet 1998 zorgde voor de bescherming van (natuur)gebieden en de Flora- en faunawet regelde de bescherming van alle in het wild levende planten- en diersoorten, dus ook buiten de beschermde gebieden. Bij werkzaamheden met betrekking tot ruimtelijke ingrepen, moest worden nagegaan of deze negatieve gevolgen zouden kunnen hebben voor beschermde soorten en/of beschermde gebieden. Bij kap van bomen moest worden bepaald of de Boswet van toepassing was (de Boswet regelde het behoud van bosopstanden of compensatie ervan). De basis van de nieuwe wetgeving blijft in grote lijnen gelijk, al verandert er wel een aantal zaken.

2.2 Bescherming van Natura 2000-gebieden

Natura 2000 is de benaming voor een Europees netwerk van natuurgebieden waarin belangrijke flora en fauna voorkomen, gezien vanuit een Europees perspectief. Wat betreft gebiedsbescherming, vervalt de bescherming van de Beschermde natuurmonumenten. Deze vallen echter vrijwel altijd (op enkele kleine gebieden na) binnen Natura 2000 of het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen EHS) en houden dus indirect wel bescherming, zij het niet in dezelfde mate. De provincies hebben daarnaast de bevoegdheid om bijzondere provinciale landschappen of bijzondere provinciale natuurgebieden aan te wijzen. Zij kunnen in een later stadium door de Minister worden toegevoegd aan Natura 2000-gebieden.

Verder verandert er voor Natura-2000 gebieden weinig. De bescherming van deze gebieden is namelijk gebaseerd op internationale verplichtingen en die zijn niet veranderd.

Per Natura 2000-gebied zijn (instandhoudings)doelen (voor soorten en vegetatietypen) opgesteld. Iedereen die vermoedt of kan weten dat zijn handelen of nalaten, gelet op de instandhoudingdoelen, nadelige gevolgen voor een Natura 2000-gebied kan hebben, is verplicht deze handelingen achterwege te laten of te beperken. Het bevoegd gezag kan schadelijke activiteiten beperken en eisen dat een vergunning op de Wnb wordt aangevraagd. Regulier beheer en bestaand gebruik zijn opgenomen in Natura 2000-beheerplannen. Na vaststelling van de beheerplannen hoeft daarvoor geen vergunning aangevraagd te worden.

Wetlands worden beschermd door het internationale Ramsar-verdrag. Het zijn ook Natura 2000-gebieden en daardoor beschermd door de Wnb.

Toetsing van de voorgenomen werkzaamheden in het plangebied aan de Wnb wat betreft Natura 2000-gebieden is opgenomen in hoofdstuk 5.

2.3 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN), vroeger de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) genoemd, is het Nederlandse netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied. Het NNN is gebaseerd op provinciale regelgeving, die met ingang van de Wnb niet is veranderd. In het Natuurnetwerk Nederland liggen:

- bestaande natuurgebieden, waaronder de 20 Nationale Parken;
- gebieden waar nieuwe natuur aangelegd wordt;
- landbouwgebieden, beheerd volgens agrarisch natuurbeheer;
- ruim 6 miljoen hectare grote wateren: meren, rivieren, de kustzone van de Noordzee en de Waddenzee;
- alle Natura 2000-gebieden.

Vanaf 2014 zijn de provincies verantwoordelijk voor de begrenzing en ontwikkeling van dit natuurnetwerk. Tot die tijd was de Rijksoverheid hiervoor verantwoordelijk. In het Natuurpact hebben de provincies met het rijk afgesproken om tot 2027 80.000 hectare natuur in te richten.

Het NNN moet uiteindelijk samen met de natuurgebieden in andere Europese landen het aaneengesloten pan-Europees Ecologisch Netwerk (PEEN) vormen.

De provincies hebben – zoals ook al in paragraaf 2.2 aangegeven - de bevoegdheid om bijzondere provinciale landschappen of bijzondere provinciale natuurgebieden aan te wijzen. Veel provincies hebben de Nationale Landschappen (sinds 2011 geen onderdeel meer van nationaal beleid) in hun provinciale beleid opgenomen.

De toetsing van de voorgenomen werkzaamheden in het plangebied aan het provinciale beleid is opgenomen in hoofdstuk 5.

2.4 Beschermde planten en dieren

De lijsten met beschermde soorten zijn veranderd. Er zijn soorten die voorheen beschermd waren en onder de Wnb niet meer en andersom. Zo zijn een aantal soorten orchideeën, de kleine modderkruiper en rode bosmieren sinds 1 januari 2017 niet meer beschermd. De Wnb kent drie algemene beschermingsregimes waarin de voorschriften van de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn en twee verdragen (Bern en Bonn) zijn geïmplementeerd en waarin aanvullende voorschriften zijn gesteld voor de dier- en plantensoorten die niet onder die specifieke voorschriften vallen, maar wel bescherming behoeven (zie bijlage 1 voor een toelichting op verboden handelingen, afwijkingsmogelijkheden en criteria voor ontheffing/vrijstelling per beschermingsregime):

- Vogels

alle vogels in de zin van de Vogelrichtlijn (paragraaf 3.1 van de Wnb). Verder nemen de meeste provincies de onder de Flora- en faunawet benoemde vogelsoorten waarvan het nest jaarrond werd beschermd over. Voor een aantal vogelsoorten geldt dat hun nesten jaarrond beschermd zijn, ook als de soort op het moment van de handeling geen gebruik maakt van het nest. Dit is het geval wanneer een vogelsoort jaarlijks terugkeert naar zijn nest en niet of nauwelijks in staat is om elders in zijn leefgebied een vervangend nest te vinden of te maken.

- Internationaal beschermde soorten

alle dieren en planten, genoemd in de bijlagen bij de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (paragraaf 3.2 van de Wnb);

- Overige beschermde soorten

soorten genoemd in de bijlage bij de Wnb, die niet onder de reikwijdte van paragraaf 3.2 vallen (paragraaf 3.3 van de Wnb). Hieronder vallen onder meer de 'algemene' soorten die onder de Flora- en faunawet bij ruimtelijke ingrepen waren vrijgesteld. Vrijwel al deze soorten zijn door alle provincies eveneens voor ruimtelijke ingrepen vrijgesteld (een uitzondering geldt bijvoorbeeld voor de mol, die onder de Wnb niet meer is beschermd).

De beschermde status van soorten kan echter per provincie verschillen. Provincies hebben de bevoegdheid om bij provinciale verordening vrijstelling te verlenen voor nationaal beschermde soorten (Gedeputeerde Staten van Gelderland, 2016). Er is dan geen ontheffing nodig voor werkzaamheden.

Voor soorten die ook niet in de bijlagen van de Wnb worden genoemd, fungeert de zorgplichtbepaling (artikel 1.11 Wnb) als vangnet. Op grond van deze bepaling moeten schadelijke handelingen voor alle in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving in beginsel achterwege worden gelaten, dan wel moeten maatregelen worden genomen om schadelijke gevolgen (zoveel mogelijk) te voorkomen.

De toetsing van de voorgenomen werkzaamheden in het plangebied aan de Wnb wat betreft flora en fauna is opgenomen in hoofdstuk 5.

3. WERKWIJZE

3.1 Beschrijving van de voorgenomen werkzaamheden

De bestaande schuren worden gesloopt en alle vegetatie wordt verwijderd. Vervolgens worden er nieuwe woningen, een centraal groen plein etc. gerealiseerd (zie figuur 3.1).

Figuur 3.1. Schets van de voorgestane situatie. Bron: Kalliste/Bedaux de Brouwer Architecten.

3.2 Werkwijze quickscan

Deze quickscan natuurwetgeving is uitgevoerd door middel van een veldbezoek en een literatuurstudie. Op 12 maart 2019 heeft Faunaconsult het plangebied en de omgeving ervan bezocht voor een habitatgeschiktheidsonderzoek. Hierbij werd beoordeeld voor welke plant- en diersoorten het plangebied een geschikte habitat biedt. Waarnemingen van soorten in het plangebied zijn genoteerd. Met betrekking tot zoogdieren werd speciaal gelet op pootafdrukken, krabsporen, wissels, uitwerpselen, haren, graafsporen, hollen en potentieel geschikte verblijfplaatsen. De te slopen gebouwen in het plangebied zijn met behulp van een ladder, zaklamp en boomcamera geïnspecteerd en het plangebied en de zone eromheen zijn geïnspecteerd op het voorkomen van uilennesten.

Het bureauonderzoek is gebaseerd op vrij verkrijgbare verspreidingsbronnen en waarnemingen van soorten:

- Synbiosys alterra (www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/gebiedendatabase).
- RAVON (www.ravon.nl). Verspreidingsgegevens van amfibieën, reptielen en vissen.
- FLORON (www.floron.nl)
- SOVON (www.sovon.nl)
- Zoogdierverseniging (www.zoogdierverseniging.nl)
- NDFF Verspreidingsatlas (www.verspreidingsatlas.nl)

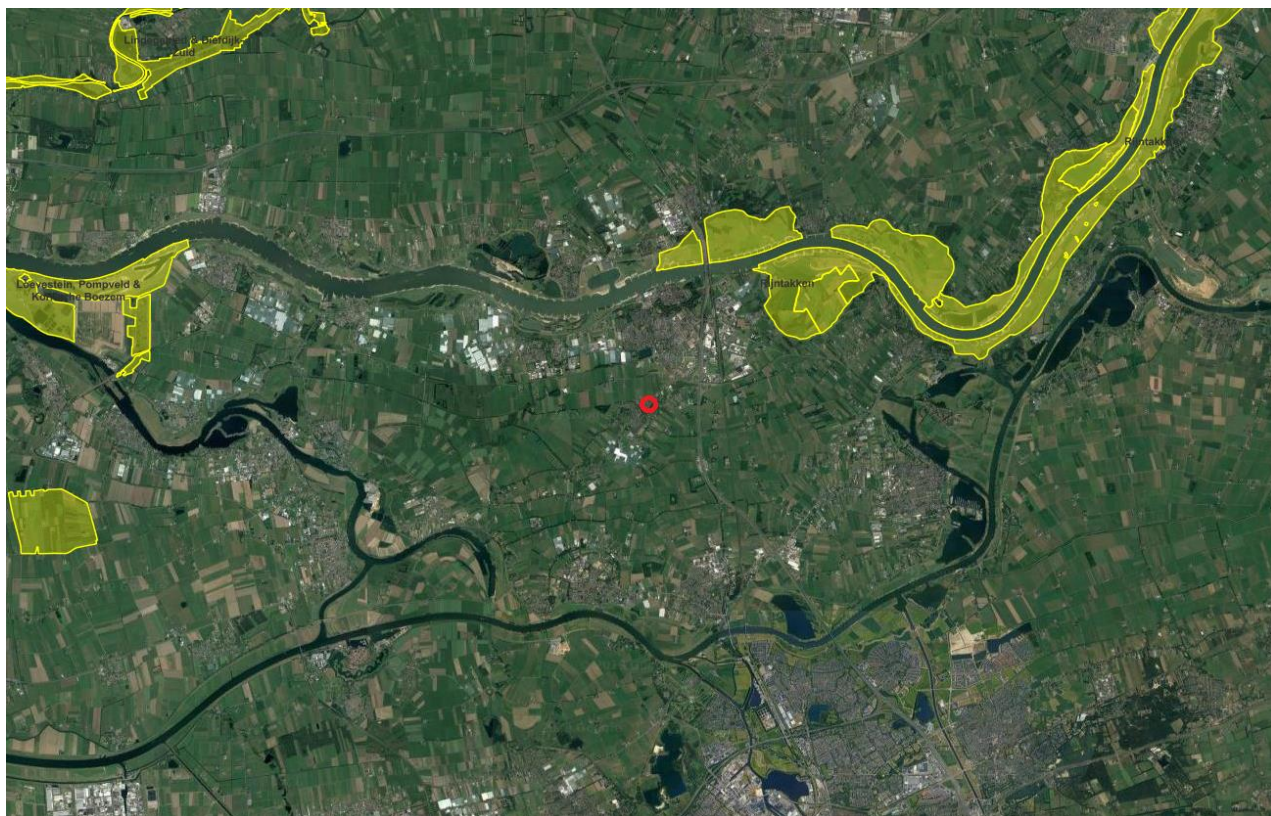
4. AANWEZIGE BESCHERMDE NATUURWAARDEN

4.1 Beschrijving plangebied

Het plangebied (zie figuur 1.1 en de foto's op de voorzijde van het rapport) ligt in het buitengebied van Bruchem. Het grootste deel is ingericht als maïsakker, met algemene soorten als vogelmuur en speerdistel. Daarnaast is een deel in gebruik als weiland (met soorten als pitrus, speenkruid en ridderzuring) dat tijdens het veldbezoek werd begraasd door twee Shetlandpony's. In het plangebied staat een hoogstam-perenboom en zijn twee schuren aanwezig. Rond het plangebied liggen sloten.

4.2 Natura 2000-gebieden

Natura 2000-gebied 'Rijntakken' is het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied, op een afstand van 3,7 kilometer ten noordoosten van het plangebied. Overige Natura 2000-gebieden liggen op meer dan 10 km afstand van het plangebied, evenals Wetlands (zie figuur 4.2).

Figuur 4.2. Ligging van het plangebied (rood omcirkeld) ten opzichte van Natura 2000-gebieden (geel weergegeven) en wetlands (blauw weergegeven). Bron: www.synbiosys.alterra.nl/natura2000.

4.3 Gelders Natuurnetwerk

Op 2,15 km ten westen van het plangebied ligt het dichtstbijzijnde onderdeel van het Gelders Natuurnetwerk (GNN). Dit bestaat uit het beheertype 'Vochtig bos met productie' (zie figuur 4.3).

Figuur 4.3. Ligging van het plangebied (rood omlijnd) ten opzichte van het GNN (donkergroen weergegeven).

4.4 Overige beschermde gebieden

Het plangebied maakt geen deel uit van overige beschermde natuurgebieden.

4.5 Beschermde planten en dieren

De twee in het plangebied aanwezige schuren hebben een enkelwandig dak en enkelwandige gevels. Beide schuren werden van binnen en buiten geïnspecteerd en vogelnesten en vleermuisverblijven etc. zijn zeker afwezig. Laanvormige beplantingen zijn in het plangebied afwezig, het voorkomen van vaste vliegroutes of belangrijke foerageergebieden van vleermuizen is daarom niet te verwachten.

In het plangebied bevindt zich een hoogstamperenboom, waarin een steenuilennestkast hangt (zie figuur 4.5.1). Deze nestkast werd tijdens het veldbezoek geïnspecteerd en in de kast bevonden zich een steenuilenvaar en twee steenuilbraakballen. Hieruit blijkt dat de nestkast door steenuilen wordt gebruikt als nest en/of roestplaats. De eigenaar van de woning aan de Krangstraat 5 (Peter Dingemans) gaf aan regelmatig steenuilen achter zijn huis (in en rond het ponyweijtje) te horen en te zien. Het ligt dan ook voor de hand dat het paardenweijtje in het plangebied als steenuilenhabitat (foerageergebied) dient.

Op 22 meter van het plangebied (en 50 meter afstand van de beschreven steenuilennestkast) bevindt zich een steenuilennestkast in een perenboom. Deze kast hangt in de achtertuin van Krangstraat 9 en tijdens het veldbezoek werd deze (met toestemming van de eigenaren) geïnspecteerd. In de kast werden geen braakballen of veren aangetroffen, maar wel houtsnippers (deze worden doorgaans door de mens in steenuilenkasten neergelegd als nestmateriaal). Het is mogelijk dat deze steenuilennestkast recent is schoongemaakt (de eigenaren wisten dit niet), maar ook is het mogelijk dat de kast niet door steenuilen wordt gebruikt.

De in het plangebied aanwezige vegetaties kunnen in het broedseizoen nesten van algemene vogelsoorten als merel en grasmus bevatten.

Figuur 4.5.1. Steenuilennestkast in perenboom in het plangebied.

Figuur 4.5.2. Enkele perenbomen in het plangebied, met daar achter aangrenzende percelen (met grasland en verspreid staande bomen).

Voor kleine marterachtigen biedt het plangebied te weinig dekking. Dassenburchten of sporen van dassen zijn afwezig. Sporen, wissels, uitwerpselen etc. van zoogdieren, die behoren tot de categorieën 'Internationaal beschermde soorten' zijn tijdens het veldbezoek niet aangetroffen. Overige algemene zoogdieren zoals de veldmuis kunnen wel in het plangebied voorkomen (zie tabel 4.5). In het plangebied zijn alleen algemene, niet beschermde planten waargenomen (zie paragraaf 4.1).

Tijdens het veldbezoek werden de sloten rond het plangebied bemonsterd met een steeknet van 70 cm breed. Daarbij werden enkele driedoornige stekelbaarzen gevangen. Wegens de aanwezigheid van stekelbaarzen en de afwezigheid van visloos water, is het voorkomen van bijzondere amfibieën in en rond het plangebied niet te verwachten. Wel is het mogelijk dat meerdere algemene amfibieënsoorten de begroeide delen van het plangebied als landhabitat gebruiken. Reptielen zijn afwezig en andere soorten, die beschermd zijn onder de Wnb, zijn niet te verwachten in het plangebied. Tabel 4.5 geeft de beschermde soorten weer die (mogelijk) een vaste voortplantings- of rustplaats in het plangebied hebben.

Nederlandse naam en wetenschappelijke naam	Vogels met jaarrond beschermd nest	Internationaal beschermd soorten	Overige beschermde soorten
Aardmuis (<i>Microtus agrestis</i>)			X
Bosmuis (<i>Apodemus sylvaticus</i>)			X
Huisspitsmuis (<i>Crocidura russula</i>)			X
Veldmuis (<i>Microtus arvalis</i>)			X
Gewone pad (<i>Bufo bufo</i>)			X
Bruine kikker (<i>Rana temporaria</i>)			X
Steenuil (<i>Athene noctua</i>)	X		

Tabel 4.5. (Potentieel) in het gebied voorkomende beschermde soorten. Het beschermingsregime van de soorten in de Wnb is eveneens weergegeven.

5. MOGELIJKE EFFECTEN OP BESCHERMDE NATUURWAARDEN

5.1 *Natura 2000*

Door de voorgenomen werkzaamheden kan verstoring door geluid en beweging optreden. Deze effecten zijn zeer lokaal; bovendien ligt het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied 'Rijntakken' op een afstand van 3,7 kilometer van het plangebied. Hierdoor verwachten wij van de voorgenomen werkzaamheden geen direct effect op bovengenoemde Natura 2000-gebieden.

Het hierboven genoemde Natura 2000-gebied is opgenomen in de zogenaamde PAS (Programma Aanpak Stikstof), omdat er tenminste één stikstofgevoelig habitatype in voorkomt, dat te maken heeft met overbelasting door stikstof. De bouwwerkzaamheden en het gebruik van voorgenome woningen zal leiden tot wat stikstofuitstoot. Er komt namelijk stikstof vrij bij de verbranding van verbrandingsmotoren. Echter, vanwege de afstand tussen de Natura 2000-gebieden en het plangebied, vanwege de kleinschaligheid van de ingreep en vanwege het feit dat er geen woningen meer op het gas worden aangesloten, verwachten wij geen noemenswaardig effect op Natura 2000-gebieden.

5.2 *Gelders Natuurnetwerk*

Het plangebied ligt op 2,15 kilometer afstand van het dichtstbijzijnde onderdeel van het Gelders Natuurnetwerk (GNN). Vanwege deze grote afstand hebben de plannen waarschijnlijk geen negatieve effecten op het GNN.

5.3 *Beschermde planten en dieren*

Als gevolg van de werkzaamheden kunnen onderstaande effecten op beschermde flora en fauna optreden:

- Bij de werkzaamheden kunnen vaste voortplantings- of rustplaatsen van algemene beschermde zoogdieren en amfibieën worden aangetast. Individuen kunnen hierbij worden verwond of gedood.
- Als de bomen en struiken tijdens het broedseizoen worden verwijderd, kunnen broedende vogels worden verstoord (hun jongen kunnen hierdoor te lang worden achtergelaten en eieren kunnen te lang niet worden bebroed) of vernietigd. Ook kan het leiden tot sterfte van eieren en jonge vogels.
- Het verwijderen van de perenboom met de steenuilennestkast leidt tot het verlies van een steenuilennest en/of roestplaats van de steenuil. Als deze werkzaamheden tijdens het broedseizoen van de steenuil worden uitgevoerd, kunnen broedende steenuilen worden verstoord (hun jongen kunnen hierdoor te lang worden achtergelaten en eieren kunnen te lang niet worden bebroed) of vernietigd. Ook kan het leiden tot sterfte van eieren en jonge steenuilen.
- Het paardenweitje en de her en der staande hoogstamperenbomen fungeren hoogst waarschijnlijk als belangrijk leefgebied van de steenuil. Het vernietigen van deze elementen leidt mogelijk tot het ongeschikt raken van het gebied voor de steenuil, temeer omdat enkele jaren geleden het grootste deel van het plangebied van schapenweide (= geschikte steenuilenhabitat) in maïsakker is omgevormd (niet geschikt als steenuilenhabitat).

In tabel 5.3 zijn de mogelijke overtredingen van de verbodsbepalingen van de Wnb weergegeven. In hoofdstuk 6 wordt uitgelegd hoe deze overtredingen kunnen worden voorkomen.

Soort	Beschermingsregime Wnb	Art. 3.1 lid 1	Art. 3.1 lid 2	Art. 3.5 lid 1	Art. 3.5 lid 2	Art. 3.5 lid 3	Art. 3.5 lid 4	Art. 3.10 lid 1
Algemene in opgaande vegetaties broedende vogels	Vogels	X	X					
Steenuil	Vogels met jaarrond beschermd nest	X	X					
Algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren en amfibieën	Overige soorten							X

Tabel 5.3. Mogelijke overtredingen van algemene verbodsbepalingen van de Wnb. Zie bijlage 1 voor een verklaring van de beschermingscategorieën en een overzicht van alle verbodsbepalingen.

Artikel 3.1 (m.b.t. Vogels)

- lid 1: het opzettelijk doden en vangen van vogels
- lid 2: het opzettelijk vernielen en beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren en het wegnemen van nesten

Artikel 3.5 (m.b.t. Internationaal beschermde soorten):

- lid 1: het opzettelijk doden of vangen van habitatsoorten
- lid 2: het opzettelijk verstoren van habitatsoorten
- lid 3: het opzettelijk vernielen en rapen van eieren van habitatsoorten
- lid 4: het beschadigen en vernielen van de voortplantingsplaatsen en rustplaatsen van habitatsoorten

Artikel 3.10 lid 1 (m.b.t. A-soorten): het is verboden

- (a) in het wild levende A-soorten opzettelijk te doden of te vangen;
 - (b) de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de A-soorten opzettelijk te beschadigen of te vernielen; en
- De onder (a) en (b) genoemde verboden zijn niet van toepassing op de bos-, huisspits- en veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende ervan of roerende zaken bevinden (artikel 3.10 lid 3 Wnb).

6. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

6.1 *Natura 2000*

Omdat de plannen waarschijnlijk geen effect op de natuurwaarden in Natura 2000-gebieden zullen hebben, is er geen vergunning nodig op grond van de Wnb.

6.2 *Gelders Natuurnetwerk*

Omdat er geen negatieve effecten op het GNN zijn te verwachten, zijn er op dit punt geen bezwaren vanuit het provinciale natuurbeleid.

6.3 *Beschermde planten en dieren*

Algemeen voorkomende vogels: verwijderen van vegetatie buiten het broedseizoen

In de opgaande vegetaties komen in het broedseizoen mogelijk beschermde vogelnesten voor. Het gaat om vogels waarvan het nest niet jaarrond wordt beschermd en waarvoor geen omgevingscheck nodig is. Doden en vernielen van broedvogels/eieren/jongen moet worden voorkomen door het verwijderen van opgaande vegetaties buiten het broedseizoen uit te voeren (buiten de periode 15 maart – 15 juli). Door naleving van deze mitigerende maatregel worden ten aanzien van vogels geen overtredingen van de Wnb begaan.

Algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren en amfibieën

In het plangebied komen mogelijk zoogdieren en amfibieën voor, die onder de Wnb zijn beschermd. Het gaat om algemeen voorkomende soorten (zogenaamde A-soorten), waarvoor in de provincie Gelderland een algemene vrijstelling geldt in geval van ruimtelijke ontwikkeling en beheer en onderhoud. Dit houdt in dat deze soorten verstoord mogen worden, zonder dat daar vooraf een ontheffing voor is verkregen. Wel geldt altijd de Zorgplicht (artikel 1.11 Wnb); deze houdt in dat nadelige gevolgen voor dieren en planten altijd zoveel mogelijk moeten worden voorkomen. Om aan de algemene zorgplicht te voldoen, moeten dieren die tijdens de werkzaamheden worden aangetroffen, zo snel mogelijk naar een aangrenzende locatie buiten het plangebied worden verplaatst.

Steenuil: aanvullend onderzoek en mitigatie vooraf

In het plangebied bevindt zich een steenuilennestkast, die als nest en/of roestplaats voor de steenuil dient (zie figuur 1.1). Daarnaast dient het in het plangebied gelegen paardenweitje als foerageerhabitat van deze soort. Steenuilennesten, hun roestplaatsen en foerageergebied zijn streng beschermd onder de Wet natuurbescherming. Het mogen vernietigen van deze elementen kan alleen met een ontheffing op de Wet Natuurbescherming.

LITERATUUR

- BIJ12. 2017. Kennisdocument steenuil *Athene noctua*. Versie 1.0, Juli 2017. BIJ12, Utrecht.
- Gedeputeerde staten van Gelderland, 2016. Beleidsregels procedure besluitvorming Wet natuurbescherming Gelderland.
- Ministerie van Economische Zaken, 2016. Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen. Ministerie van Economische Zaken, Den Haag.

BIJLAGE 1. Toelichting per beschermingsregime

Vogels

Verbodsbepalingen en afwijkingsmogelijkheden

Het beschermingsregime voor vogels is neergelegd in de artikelen 3.1 tot en met 3.4 van de Wnb. Deze bepalingen gelden voor alle van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn.

Op grond van de artikelen 3.1 en 3.2 gelden voor deze vogels de volgende verboden:

- het opzettelijk doden en vangen van vogels (artikel 3.1 lid 1 Wnb)
- het opzettelijk vernielen en beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren en het wegnemen van nesten (artikel 3.1 lid 2 Wnb)
- het rapen en houden van eieren (artikel 3.1 lid 3 Wnb)
- het opzettelijk storen van vogels indien dit van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende soort (artikel 3.1 lid 4 en 5 Wnb)
- het verkopen, vervoeren voor verkoop, onder zich hebben voor verkoop of ten verkoop aanbieden van (gemakkelijk herkenbare delen of producten van) dode of levende vogels (artikel 3.2 lid 1 Wnb)
- het, anders dan voor verkoop, houden en vervoeren van (gemakkelijk herkenbare delen of producten van) dode of levende vogels (artikel 3.2 lid 6 Wnb)
- het, voor zover bij of krachtens de Wnb toegestaan, vangen of doden van vogels met – kort gezegd – verboden middelen en het achtervolgen met behulp van in de Vogelrichtlijn genoemde vervoermiddelen overeenkomstig de in de Vogelrichtlijn omschreven wijze (artikel 3.4 lid 1 Wnb).

Het beschermingsregime gaat uit van het 'nee, tenzij-principe'. Dit betekent dat de genoemde schadelijke handelingen verboden zijn, tenzij het bevoegd gezag een afwijking van het verbod toestaat. Die toestemming kan worden verleend door middel van een ontheffing of vrijstelling.

Criteria voor ontheffing of vrijstelling

Gedeputeerde staten ('GS') kunnen van vrijwel alle hierboven omschreven verboden ontheffing verlenen. Provinciale staten ('PS') kunnen daarnaast bij verordening vrijstelling verlenen van deze verboden. Voor een paar specifieke verboden is de minister van Economische Zaken (de 'minister') het bevoegd gezag, namelijk de verboden die zien op de verkoop en het vervoer van vogels. Indien een afwijking van een verbodsbepaling wordt toegestaan, moet daarbij in ieder geval worden bepaald op welke soort de afwijking betrekking heeft, welke middelen, installaties of methoden voor het vangen of doden zijn toegestaan en welke voorwaarden gelden ter beperking van de risico's en met betrekking tot het tijdstip en de plaats van de handeling. Daarnaast moet voor de verlening van een ontheffing of vrijstelling aan een aantal cumulatieve criteria zijn voldaan. Dit betekent dat er:

- geen andere bevredigende oplossing mag bestaan,
- de maatregelen niet mogen leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort en
- de ontheffing nodig is in verband met één van de volgende zes gronden:
 - het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
 - het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
 - ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
 - ter bescherming van flora of fauna;
 - voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten of voor de daarmee samenhangende teelt; of
 - om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan.

Internationaal beschermde soorten

Deze soorten worden in de praktijk vaak aangeduid als de 'strikt beschermde soorten', omdat voor deze soorten alleen onder strikte voorwaarden ontheffing van een verbodsbepaling kan worden verkregen. Bekende voorbeelden van habitatsoorten zijn de drijvende waterweegbree, de rugstreeppad en de zandhagedis.

Verbodsbepalingen

De belangrijkste verboden uit de Wnb zijn:

- het opzettelijk doden of vangen van habitatsoorten (artikel 3.5 lid 1 Wnb)
- het opzettelijk verstoren van habitatsoorten (artikel 3.5 lid 2 Wnb)
- het opzettelijk vernielen en rapen van eieren van habitatsoorten (artikel 3.5 lid 3 Wnb)
- het beschadigen en vernielen van de voortplantingsplaatsen en rustplaatsen van habitatsoorten (artikel 3.5 lid 4 Wnb)
- het opzettelijk plukken en verzamelen, afsnijden, onwortelen en vernielen van habitatsoorten (artikel 3.5 lid 5 Wnb)
- het, anders dan voor verkoop, onder zich hebben of vervoeren van habitatsoorten (artikel 3.6 lid 2 Wnb).

Criteria voor ontheffing of vrijstelling

Gedeputeerde Staten kunnen van deze verboden ontheffing verlenen en Provinciale Staten kunnen bij verordening vrijstelling verlenen van deze verboden (artikel 3.8 lid 2 en 3.9 lid 2 Wnb). Er is een aantal (cumulatieve) criteria (opgesomd in artikel 3.8 lid 5 Wnb) om ontheffing of vrijstelling te kunnen verlenen; deze worden slechts verleend indien:

- er geen andere bevredigende oplossing bestaat (alternatieventoets);
- er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijk verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan;
- de ontheffing of vrijstelling nodig is:
 - in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
 - ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
 - in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
 - voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten; of
 - om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben.

Overige beschermde soorten

Dit aanvullende beschermingsregime vloeit niet voort uit Europese wet- of regelgeving en beschermt alleen de in het wild levende diersoorten die worden genoemd in onderdeel A van de bijlage bij de Wnb. Voorbeelden zijn de hermelijn en de wezel ('A-soorten'). Daarnaast worden vaatplanten beschermd van de soorten die worden genoemd in onderdeel B in de bijlage bij de Wnb, zoals de akkerboterbloem en de muurbloem ('B-soorten'). Uit de wetsgeschiedenis is gebleken dat het nodig is om deze soorten bij wet aan te wijzen, omdat zij niet voldoende worden beschermd door enkel de zorgplicht. Het gaat daarbij in het bijzonder om soorten die in Nederland in hun voortbestaan worden bedreigd. Op de bijlagen zijn dan ook bijvoorbeeld de Rode Lijst-soorten aangewezen.

Verboden handelingen

Het is verboden op grond van artikel 3.10 lid 1 Wnb:

- (a) in het wild levende A-soorten opzettelijk te doden of te vangen;
- (b) de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de A-soorten opzettelijk te beschadigen of te vernielen en
- (c) B-soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

De onder (a) en (b) genoemde verboden zijn niet van toepassing op de bos-, huisspits- en veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende ervan of roerende zaken bevinden (artikel 3.10 lid 3 Wnb). Voor deze overige soorten gelden dus minder verboden dan voor de strikt beschermde soorten. Zo is bijvoorbeeld het (opzettelijk) verstoren van soorten niet verboden.

Ruimere afwijkingsmogelijkheden

Voor de overige soorten gelden bovendien ruimere afwijkingsmogelijkheden dan voor de strikt beschermde soorten. Artikel 3.8 Wnb (dat de afwijkingsmogelijkheden voor Habitatsoorten bepaalt) is grotendeels van overeenkomstige toepassing op de overige soorten. Dit betekent dat een ontheffing of vrijstelling slechts wordt verleend indien:

- er geen andere bevredigende oplossing bestaat (alternatieventoets);
- er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijk verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan;
- de ontheffing of vrijstelling nodig is:
 - in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
 - ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
 - in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
 - voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten; of
 - om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben.

Anders dan voor Habitatsoorten, kan voor de overige soorten ook ontheffing of vrijstelling worden verleend als dit noodzakelijk is (artikel 3.8 lid 2):

- in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
- ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraafplaatsen;
- ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
- ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
- in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
- in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
- in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of
- ten behoeve van het algemeen belang.

Overzicht verbodsbepalingen Wet natuurbescherming (Ministerie van Economische Zaken, 2016)

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wn	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2 Wn	Beschermingsregime andere soorten § 3.3 Wn
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen

**STEENUILEN IN BRUCHEM: MONITORING,
LEEFGEBIEDSANALYSE EN MITIGATIEPLAN
KRANGSTRAAT EN MOLENSTRAAT**

WAALWAARDWONEN B.V.

23 augustus 2012

: - Concept

B01055.000230.

Inhoud

1	Inleiding	3
1.1	Aanleiding en doelstelling.....	3
1.2	Resultaten quickscan 2011	3
1.3	Leeswijzer	4
2	Monitoring 2012	5
2.1	Methode	5
2.2	Resultaten Molenstraat	7
2.3	Resultaten Krangstraat.....	7
3	Leefgebiedsanalyse Krangstraat	10
3.1	Achtergrond en methode.....	10
3.2	Deelgebieden locatie Krangstraat	10
3.3	Resultaten	11
3.4	Ruimtelijke analyse.....	12
3.5	Effectanalyse.....	14
3.5.1	Effecten op broedlocaties	14
3.5.2	Effecten op foerageergebied	15
3.6	Conclusies leefgebiedsanalyse	16
3.7	Randvoorwaarden voor mitigatie	16
4	Mitigatieplan Krangstraat	18
4.1	Inleiding.....	18
4.2	Beschrijving mitigerende maatregelen	18
4.2.1	Broedgebied	18
4.2.2	Foerageergebied.....	18
4.3	Beoordeling toereikendheid maatregelen	18
4.3.1	Broedlocaties	18
4.3.2	Foerageergebied.....	19
4.4	Beheer en onderhoud mitigerende maatregelen	19
4.5	Borging maatregelen	19
5	Literatuur.....	20
Bijlage 1	Methodiek leefgebiedsanalyse steenuil.....	21

1 Inleiding

1.1 AANLEIDING EN DOELSTELLING

Waalwaardwonen heeft het voornemen in Bruchem (ten zuidwesten van Zaltbommel) twee locaties te ontwikkelen als woonwijk. Het gaat om de locaties Molenstraat en Krangstraat. Voor beide locaties geldt dat de huidige inrichting zal verdwijnen. De zuidelijke helft van de locatie Krangstraat zal vanuit de roodgroene contour worden ontwikkeld als groengebied.

Voor beide plannen is een quickscan in het kader van de Flora- en faunawet uitgevoerd (ARCADIS, 2012a en b), met aanvullend onderzoek naar het voorkomen van steenuilen. Op basis hiervan zijn de volgende conclusies getrokken:

- Molenstraat: een negatief effect op de steenuil is op voorhand niet volledig is uit te sluiten.
- Krangstraat: de voorgenomen ingreep heeft een negatief effect op het actuele leefgebied (primair foerageergebied en broedgebied) van de steenuil en uitvoering kan daardoor leiden tot overtreding van de Flora- en faunawet.

Dit rapport voorziet in de vereiste vervolgstappen. Voor de Molenstraat betreft dit uitsluitend monitoring in 2012 en voor de Krangstraat zowel monitoring als het opstellen van een leefgebiedsanalyse en een mitigatieplan.

1.2 RESULTATEN QUICKSCAN 2011

Algemeen

Uit literatuurgegevens blijkt dat in de omgeving van Bruchem steenuilen voorkomen. In het rivierengebied komen relatief veel steenuilen voor (Hustings & Vergeer, 2002). Voor beide locaties is in 2011 een quickscan uitgevoerd, waarin het (mogelijk) voorkomen van steenuilen niet is uitgesloten. Op de website www.waarneming.nl is in de ruime omgeving van Bruchem slechts sprake van één waarneming van een steenuil. Het betreft een waarneming op 13 maart 2011 ten westen van Bruchem langs de Kleinestraat in een boomgaard.

Molenstraat

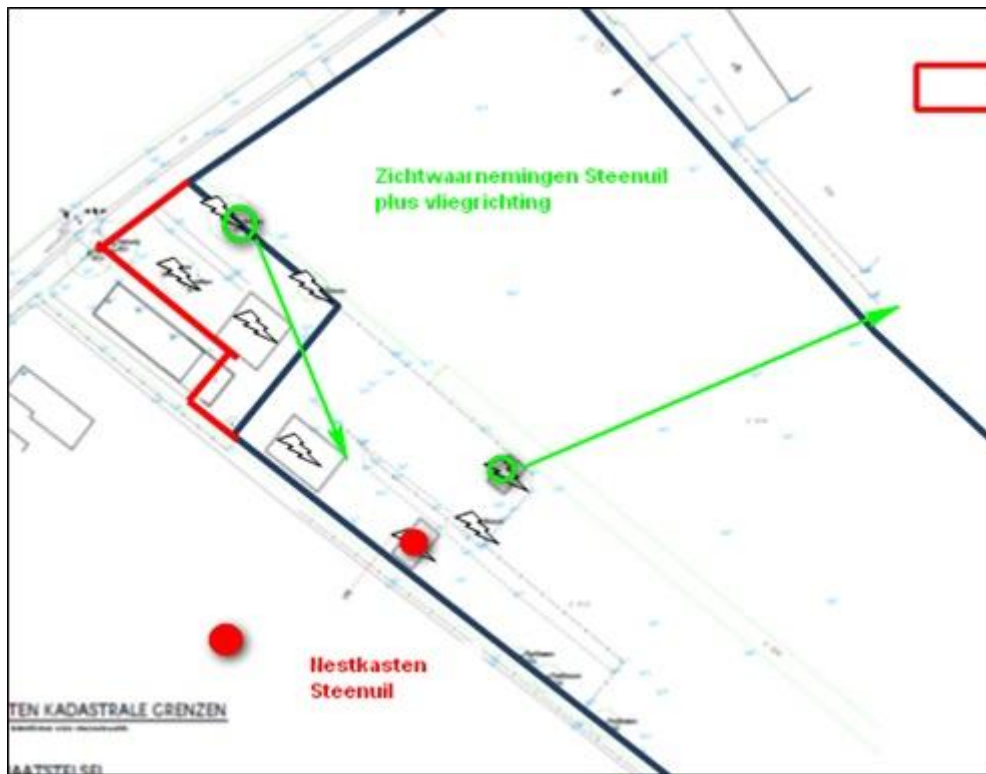
Binnen het projectgebied zelf zijn in 2011 geen waarnemingen gedaan van steenuilen. Door de geschiktheid van het gebied en het voorkomen van steenuilen in de directe nabijheid kan deze functie per jaar veranderen. Op voorhand is niet volledig uitgesloten dat de ingreep een negatief effect op het leefgebied van de steenuil kan hebben. Een nestlocatie in 2012 of in de jaren daarna kan niet volledig uitgesloten worden.

Krangstraat

Op de planlocatie en op aangrenzend perceel is in 2011 een territorium van een steenuil vastgesteld door een reactie op afgespeelde geluidsopnames. Na contact met de bewoners van het pand aangrenzend aan

de planlocatie (waartoe eveneens enkele binnen het plangebied gelegen opstallen en weiland behoren) is gebleken dat er een zeer actief en aanwezig steenuilpaartje broedt op de planlocatie. In een schuur achterop het terrein is een steenuilennestkast aanwezig. Er is eveneens een nestkast aanwezig in een knotwilg enkele tientallen meters zuidwestelijk van de planlocatiegrens. Volgens de bewoner van dat perceel heeft de steenuil in 2011 op dat betreffende perceel gebroed.

Tijdens het veldbezoek is een rustende Steenuil aangetroffen in een fruitboom binnen de planlocatie en een jonge steenuil in de (te slopen) vervallen schuur langs de zuidwestgrens binnen de planlocatie.

Figuur 1. Waarnemingen 2011 en aanwezige nestkasten.

Het maisperceel valt geheel binnen het territorium maar is geen primair foerageergebied door het beperkte voedselaanbod. De primaire jachtgronden zijn waarschijnlijk de weilanden en overige erfinrichting en percelen in de nabijheid van de planlocatie. Ook het weilandperceel met randbeplanting oostelijk van het plangebied wordt benut binnen het betreffende steenuilterritorium. Hierbij wordt het akkerperceel laag bij de grond overgevlogen (waarneming ARCADIS).

Binnen het plangebied bevindt zich geschikte (en in gebruik zijnde) nestgelegenheid. De meest optimaal geschikte locatie betreft de kleine schuurtjes op het terrein, de enkele hoogstamfruitbomen en de schuren net ten zuidoosten van het plangebied behorende tot het erf van aangrenzende percelen.

1.3 LEESWIJZER

In hoofdstuk 2 zijn de methode en resultaten van de uitgevoerde monitoring op de beide locaties beschreven. In hoofdstuk 3 zijn de methode en resultaten van de leefgebiedsanalyse van de locatie Krangstraat opgenomen. Hoofdstuk 4 beschrijft het mitigatieplan voor de locatie Krangstraat. In hoofdstuk 5 worden de conclusies uit dit rapport samengevat en voorzien van een eindadvies.

2

Monitoring 2012

2.1 METHODE

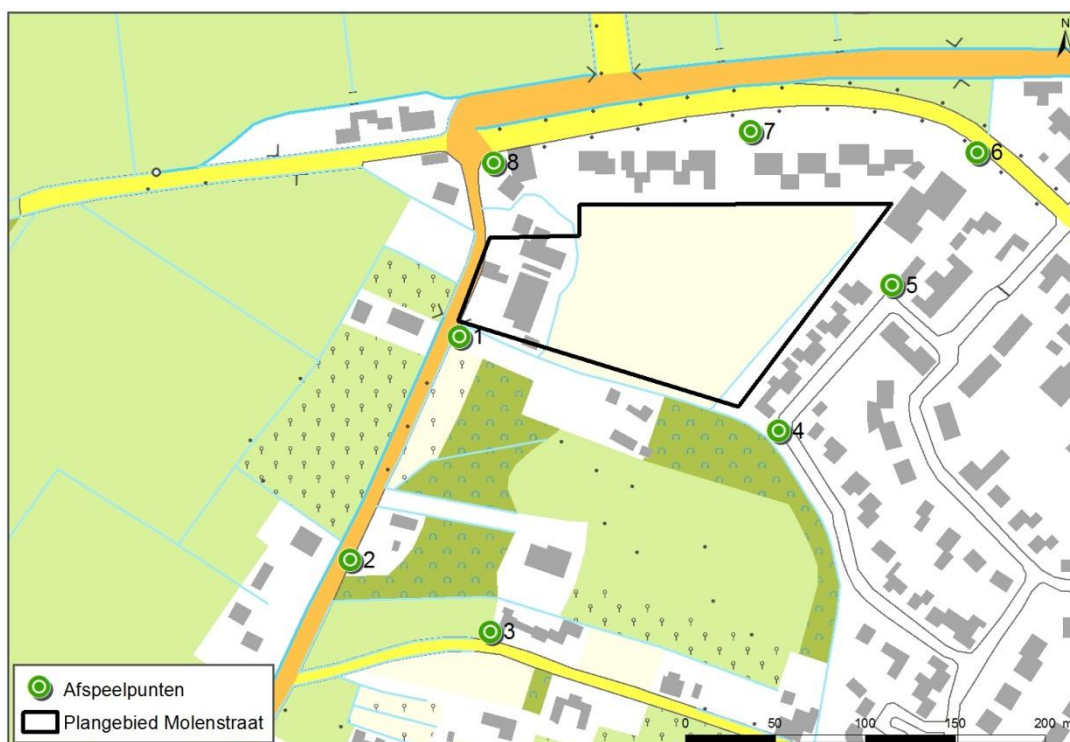
In het onderzoeksgebied zijn 2 inventarisatieronden uitgevoerd, tussen de datumgrenzen voor de steenuil (15 februari – 15 april) (Van Dijk & Boele, 2011). De eerste ronde was op 27 maart, de tweede ronde op 13 april.

Tijdens elk veldbezoek is met een CD-speler het geluid van de steenuil afgespeeld. Voor de locatie Molenstraat betrof dit 8 locaties en voor de locatie Krangstraat 13 locaties (figuur 3 en 4). Op elke locatie gebeurde dit in drie series van tien. Aanwezige steenuilen reageren hierop door terug te roepen, waardoor de aanwezigheid is vast te stellen. Op grond van zichtwaarnemingen en bewonersonderzoek (aankomen en vragen naar aanwezige nestkasten of broedparen) zijn nestlocaties vast te stellen. Zichtwaarnemingen van rustende of foeragerende steenuilen completeren het beeld van aanwezigheid van territoria.

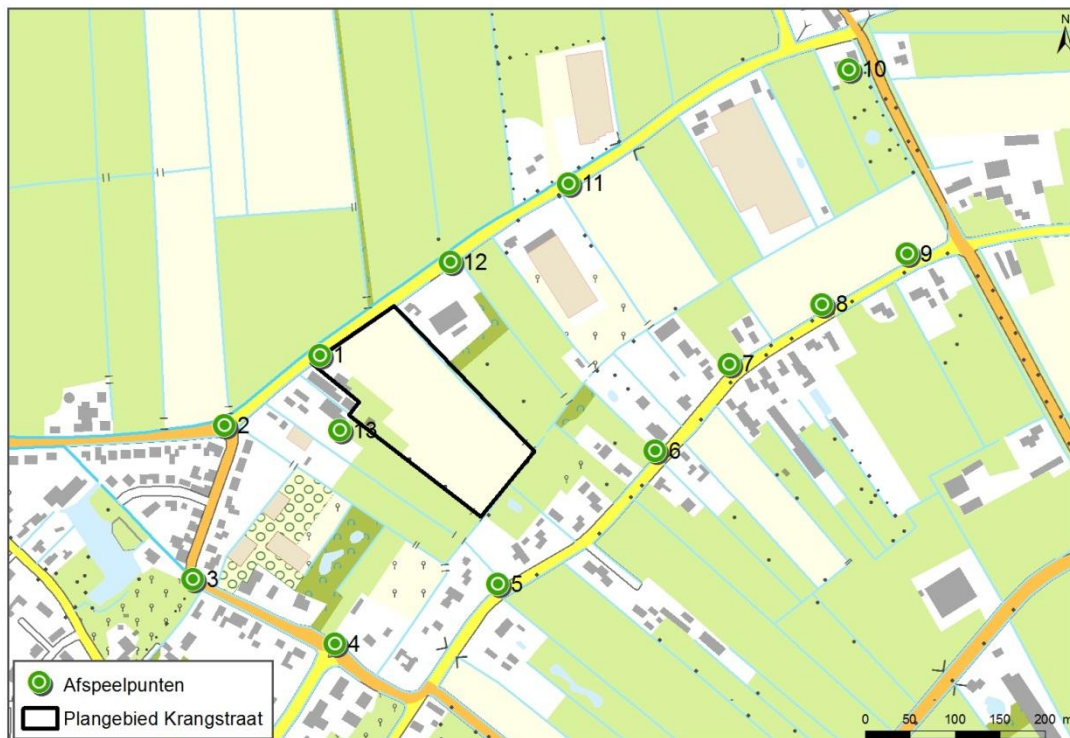
De onderzoeksdata met gegevens over begin- en eindtijd en over de weersomstandigheden, zijn samengevat in tabel 1. Tijdens de beide rondes was sprake van prima weersomstandigheden voor het veldwerk.

Ronde		1 – 27 maart 2012	2 - 13 april 2012
Molenstraat	Start	19:30	20:55
	Einde	20:20	21:15
Krangstraat	Start	20.25	21:15
	Eind	21.00	22:00
Temperatuur		15°C	8°C
Bewolking		15%	50%
Neerslag		Geen	Geen
Windkracht		1-2	1-2

Tabel 1. Onderzoeksdata met begin- en eindtijd en weersomstandigheden.

Figuur 2. Afspeelpunten Molenstraat.

Figuur 3. Afspeelpunten Krangstraat.

2.2 RESULTATEN MOLENSTRAAT

Ronde 1 – 27 maart en ronde 2 – 13 april

Tijdens beide ronden was er geen respons van een roepende steenuil in het plangebied. Wel werd tijdens de eerste ronde een roepende steenuil ten westen van het plangebied gehoord uit de richting van de boomgaard langs de Kleinestraat. Deze locatie is niet per auto bereikbaar (uitsluitend fietsers) en hierom niet aanvullend bezocht.

Informatie van bewoners

Op 13 april is gesproken met de bewoners van de boerderij aan de Molenstraat (noordwestelijk deel plangebied). Beide bewoners gaven aan dat zij nog nooit iets van aanwezigheid van steenuilen hadden gemerkt.

Conclusie

Op de locatie Molenstraat is in 2012 geen sprake van aanwezige steenuilterritoria. Voor de beoogde planontwikkeling hoeft in relatie tot deze soort geen ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet te worden aangevraagd.

2.3 RESULTATEN KRANGSTRAAT

Ronde 1 – 27 maart 2012

Tijdens ronde 1 werden geen roepende steenuilen waargenomen. Dit ondanks het feit dat geluid vrijwel direct onder beide bekende locaties aan de Krangstraat (nestkast in schuur en nestkast in hoogstamfruitboom) werd afgespeeld, zowel aan het begin als het einde van de ronde. Ook tijdens aanwezigheid één uur voor zonsopgang werden geen waarnemingen van steenuilen gedaan.

Ronde 2 – 10 april 2012

Tijdens ronde 2 werd driemaal een respons verkregen van een roepende steenuil, waarbij het gaat om drie verschillende exemplaren:

- Afspeelpunt 1: een exemplaar op het perceel achter Krangstraat 5, vanaf de half ingestorte schapenschuur die tegen de akker (plangebied) aanstaat.
- Afspeelpunt 13: een exemplaar op een perceel ten zuidwesten van Krangstraat 3, vanaf een schuur.
- Afspeelpunt 6: een exemplaar vanaf het perceel achter Peperstraat 12.

Informatie bewoners

De bewoners van Krangstraat 3 en 5 bevestigden op 27 maart 2012 de aanwezigheid van steenuilen, maar de bewoonster van Krangstraat 5 gaf aan de laatste tijd weinig of niets gezien of gehoord te hebben. Aan de Peperstraat 12 zouden twee (individuele of paren) steenuilen huizen, één al langer in een knotwilg en één sinds enkele weken in een pas geplaatste steenuilenkast.

Op 10 april 2012 is het perceel achter het woonhuis met de steenuilenkast bezocht, waarbij door de bewoonster werd aangegeven dat er volgens haar overtuiging hooguit sprake was van één broedpaar, nl. in de steenuilenkast. In de knotwilg was geen steenuil aanwezig.

Volgens de bewoonster van Peperstraat 12 is er ook sprake van een steenuil ten zuidwesten van de Peperstraat.

Op 20 augustus 2012 werd overdag een steenuil aangetroffen in de kast in de schuur op Krangstraat 5. Volgens de bewoner van Krangstraat 3 was er in de nestkast in de knotwilg achter zijn perceel sprake van een geslaagd broedgeval. Hij had voor de zomer maximaal 2 jongen gezien. De bewoners van Krangstraat 5 hebben dit jaar geen jongen rond hun huis gezien.

Figuur 4. Resultaten Krangstraat.

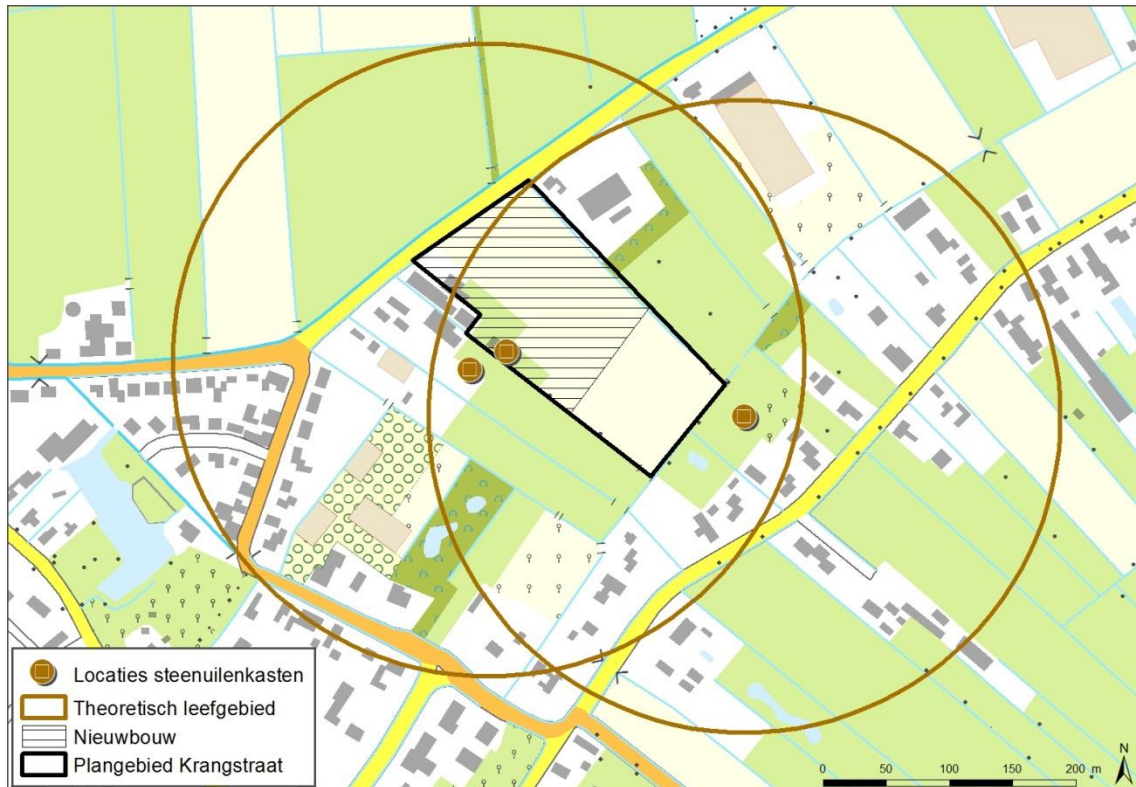
Conclusie

Op grond van de resultaten van de veldwaarnemingen, de gesprekken met bewoners en nadere beschouwing, wordt geconcludeerd, dat er binnen het onderzoeksgebied sprake is van twee afzonderlijke broedparen en dus twee territoria:

- Krangstraat 3/5: hier is sprake van één territorium, waarbij in 2012 is gebroed in de nestkast in de knotwilg achter Krangstraat 3. De nestkast in de vervallen schuur achter Krangstraat 5 is gebruik als vaste rust- en verblijfplaats voor één van de ouderdieren. Deze nestkast is derhalve van functioneel belang voor dit broedpaar.
- Peperstraat 12.

De waarnemingen en de territoria (met theoretische straal van 250 m) zijn ingetekend in figuur 4.

Het plangebied Krangstraat ligt geheel binnen het theoretische leefgebied rondom de beide broedparen (figuur 5).

Figuur 5. Theoretisch leefgebied steenuilen (op basis van een straat van 250 m rond de aanwezige nestkasten).

3

Leefgebiedsanalyse Krangstraat

3.1 ACHTERGROND EN METHODE

ARCADIS (2009) heeft in het najaar van 2008 voor de gemeente Horst aan de Maas onderzoek uitgevoerd naar de habitatgeschiktheid van het plangebied 'De Afhang' voor steenuilen. Hierbij is de methodiek 'leefgebiedenbenadering' ontwikkeld en toegepast. Op basis hiervan is door Dienst Regelingen - het bevoegd gezag voor de Flora -en faunawet - een ontheffing verleend. De methodiek is daarmee ook formeel geaccordeerd. De methode is ook toegepast voor de locatie Schoolstraat, Gameren (ARCADIS, 2011); op grond hiervan is een mitigatieplan opgesteld waarmee op de ontheffingaanvraag Flora- en faunawet op 27 februari 2012 een positieve afwijzing is verkregen (kenmerk FF/75C/2011.0450.afw.jb). De aanpak is generiek en daarmee ook geschikt voor andere projecten.

De 'leefgebiedenbenadering' heeft betrekking op de kwaliteit van het leefgebied en de kwaliteit van het broedbiotoop. Voor beide aspecten zijn de meest relevante criteria geselecteerd, gebaseerd op literatuur en expert-judgement. Vervolgens zijn voor vier categorieën van geschiktheid (scores: optimaal, suboptimaal, marginaal en ongeschikt) de specifieke landschappelijke criteria opgesteld die bepalend zijn of een leefgebied wel, niet of in een bepaalde mate geschikt is. De filosofie hierachter is enerzijds dat ongeschikt leefgebied niet gecompenseerd hoeft te worden en anderzijds dat deze gebieden juist in aanmerking komen voor inrichtingsmaatregelen ter compensatie van verlies aan optimaal of suboptimaal leefgebied van de betreffende beschermde diersoort.

Voor de leefgebiedsanalyse zijn de belangrijkste eisen die de steenuil stelt ten aanzien van het leefgebied geïndexeerd (o.a. STONE, 2001) judgement. Daarbij worden vier geschiktheidscategorieën onderscheiden, namelijk optimaal, suboptimaal, marginaal en ongeschikt. In bijlage 1 is het gehanteerde beoordelingskader voor het foerageergebied en het broedbiotoop apart weergegeven.

3.2 DEELGEBIEDEN LOCATIE KRANGSTRAAT

Met dit beoordelingskader heeft in het veld een beoordeling van het leefgebied van de steenuil in en rondom het plangebied plaatsgevonden. Omdat er grote verschillen in landgebruik bestaan binnen de planlocatie is het gebied grofweg opgedeeld in kleinere vlakken met elk een eigen karakter (lintbebouwing met erfbepanting, intensieve landbouw, kassen etc.). In het veld zijn 14 deelgebieden begrensd (figuur 6). Deelgebied 11 en een klein deel van deelgebied 10 betreffen het plangebied voor de woningbouw. De overige 12 deelgebieden grenzen aan de planlocatie. Deze zijn meegenomen in het onderzoek met het oog op het treffen van eventuele mitigatiemaatregelen voor de aanwezige steenuilterritoria.

Figuur 6. Onderscheiden deelgebieden t.b.v. ruimtelijke analyse.

3.3 RESULTATEN

Per deelgebied is aan alle criteria een score toegekend (optimaal, suboptimaal, marginaal of ongeschikt). Door deze te middelen krijgt elk deelgebied een eindoordeel met betrekking tot geschiktheid voor Steenuil. De scoreresultaten per deelgebied staan in tabel 2 (broedgebied) en 3 (foerageergebied).

Nr	Geschikte nestgelegenheid	Voldoende rust	Voldoende schuilplaatsen	Gemiddelde beoordeling
1	Ongeschikt	Ongeschikt	Suboptimaal	Ongeschikt
2	Ongeschikt	Suboptimaal	Ongeschikt	Ongeschikt
3	Ongeschikt	Suboptimaal	Suboptimaal	Marginaal
4	Ongeschikt	Suboptimaal	Ongeschikt	Ongeschikt
5	Marginaal	Suboptimaal	Suboptimaal	Suboptimaal
6	Optimaal	Suboptimaal	Optimaal	Optimaal
7	Suboptimaal	Suboptimaal	Optimaal	Suboptimaal
8	Optimaal	Suboptimaal	Optimaal	Optimaal
9	Optimaal	Optimaal	Optimaal	Optimaal
10	Optimaal	Suboptimaal	Optimaal	Optimaal
11	Ongeschikt	Suboptimaal	Ongeschikt	Ongeschikt
12	Marginaal	Marginaal	Marginaal	Marginaal
13	Suboptimaal	Optimaal	Optimaal	Optimaal
14	Marginaal	Suboptimaal	Suboptimaal	Suboptimaal

Tabel 2. Beoordeling broedgebied steenuil per deelgebied: groen = optimaal, geel = suboptimaal, blauw = marginaal en rood = ongeschikt.

Deelgebied 11, waarin het grootste deel van de planontwikkeling plaatsvindt, herbergt ongeschikt broedgebied. Deelgebied 10, dat voor een klein deel binnen de planontwikkeling valt, herbergt optimaal broedgebied.

Nr	Voedselbron regenwormen	Voedselbron insecten	Oriëntatie/ schuilplaatsen	Zit- en uitkijkposten	Invloed wegen	Gemiddelde beoordeling
1	Ongeschikt	Optimaal	Optimaal	Optimaal	Suboptimaal	Optimaal
2	Optimaal	Marginaal	Marginaal	Suboptimaal	Suboptimaal	Suboptimaal
3	Optimaal	Optimaal	Suboptimaal	Suboptimaal	Suboptimaal	Suboptimaal
4	Ongeschikt	Ongeschikt	Ongeschikt	Marginaal	Suboptimaal	Ongeschikt
5	Ongeschikt	Suboptimaal	Suboptimaal	Suboptimaal	Suboptimaal	Suboptimaal
6	Suboptimaal	Optimaal	Optimaal	Optimaal	Suboptimaal	Optimaal
7	Suboptimaal	Optimaal	Optimaal	Optimaal	Suboptimaal	Optimaal
8	Ongeschikt	Optimaal	Optimaal	Optimaal	Suboptimaal	Optimaal
9	Marginaal	Suboptimaal	Suboptimaal	Suboptimaal	Optimaal	Suboptimaal
10	Marginaal	Optimaal	Optimaal	Optimaal	Suboptimaal	Optimaal
11	Ongeschikt	Ongeschikt	Ongeschikt	Marginaal	Suboptimaal	Ongeschikt
12	Ongeschikt	Ongeschikt	Suboptimaal	Marginaal	Suboptimaal	Ongeschikt
13	Optimaal	Optimaal	Optimaal	Optimaal	Optimaal	Optimaal
14	Optimaal	Optimaal	Suboptimaal	Suboptimaal	Suboptimaal	Optimaal

Tabel 3. Beoordeling foerageergebied steenuil per deelgebied: groen = optimaal, geel = suboptimaal, blauw = marginaal en rood = ongeschikt.

Deelgebied 11, waarin het grootste deel van de planontwikkeling plaatsvindt, herbergt ongeschikt foerageergebied. Deelgebied 10, dat voor een klein deel binnen de planontwikkeling valt, herbergt optimaal foerageergebied.

3.4 RUIMTELIJKE ANALYSE

Op basis van tabellen 2 en 3 is een kleurinvulling gemaakt van de deelgebieden naar scoringsniveau. In de figuren 7 en 8 is af te lezen welke delen van de planlocatie optimaal, suboptimaal of marginaal geschikt leefgebied zijn voor de Steenuil. Het leefgebied is indicatief aangegeven met cirkels uitgaande van een straal van 250 m. De cirkels zijn getrokken rond een ster, die de locatie markeert waar op basis van de waarnemingen het centrum van het territorium te verwachten is.

De sterren en cirkels geven dus niet exact de (centra van de) territoria weer. Voor een exactere weergave is meer onderzoek nodig, om rust- en verblijfplaatsen van individuele dieren per territorium in kaart te brengen. Dit kan door het vangen en zenderen van de dieren en het gedurende een jaar volgen, of door een vijfjarige monitoring welke gebruikt wordt voor steenuilkartheringen op gebiedsniveau. Voor deze leefgebiedsanalyse volstaat de hier gebruikte methode.

Figuur 7. Kwaliteit broedgebied steenuil.

Figuur 8. Kwaliteit foerageergebied steenuil.

3.5 EFFECTANALYSE

3.5.1 EFFECTEN OP BROEDLOCATIES

In figuur 5 is (gearceerd) aangegeven welk deel van het plangebied Krangstraat zal worden bebouwd (binnen de rood-groene contour). De schuur (figuur 9) achter Krangstraat 5 die binnen het plangebied valt, zal worden afgebroken (mede vanwege aanwezig asbest). Een vaste rust- en verblijfplaats zal hierdoor verdwijnen. Mogelijk is deze nestkast in het verleden als broedlocatie is gebruikt. Hetzelfde geldt voor een schapenschuur ter hoogte van de vervallen schuur en enkele hoogstamfruitbomen op het perceel van Krangstraat 5. De functionaliteit van het steenuilterritorium wordt hiermee aangetast.

De steenuil is opgenomen op de lijst van soorten met jaarrond beschermde nesten (Ministerie van LNV, 2009). Dit betekent dat afbreken van de schuur en het verwijderen van de aanwezige nestkast, een overtreding is van artikel 11 (nesten) van de Flora- en faunawet, ongeacht het tijdstip in het jaar. De broedperiode van de steenuil loopt van april tot juni. Er is meestal sprake van één legsel met 4-7 eieren. De broedduur bedraagt 25-28 dagen waarna de jongen 24-25 dagen uitvliegen. Wanneer de schuur in deze periode wordt afgebroken, kan tevens sprake zijn van overtreding van artikel 12 (eieren) van de Flora- en faunawet. Daarbij kan tevens sprake zijn van overtreding van artikel 10 (opzettelijk verontrusten). Voor een verklaring van de verbodsbepalingen, zie hieronder.

VERKLARING VERBODSBEPALINGEN:

Artikel 8. Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te onwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Artikel 9. Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

Artikel 10. Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.

Artikel 11. Het is verboden nesten, hopen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfsplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Artikel 12. Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Figuur 9. De te slopen schuur (Krangstraat 5) met de daarin aanwezige steenuilenkast.

De nestkast in de knotwilg achter Krangstraat 3 blijft gehandhaafd. Mogelijk kan sprake zijn van verstoring (in algemene zin) als gevolg van het afbreken van de schuur achter Krangstraat 5 en als gevolg van de overige werkzaamheden in het plangebied (bouwrijp maken, nieuwbouw), maar hierbij is geen sprake van 'opzettelijk verontrusten' en derhalve niet van overtreding van artikel 10 van de Flora- en faunawet.

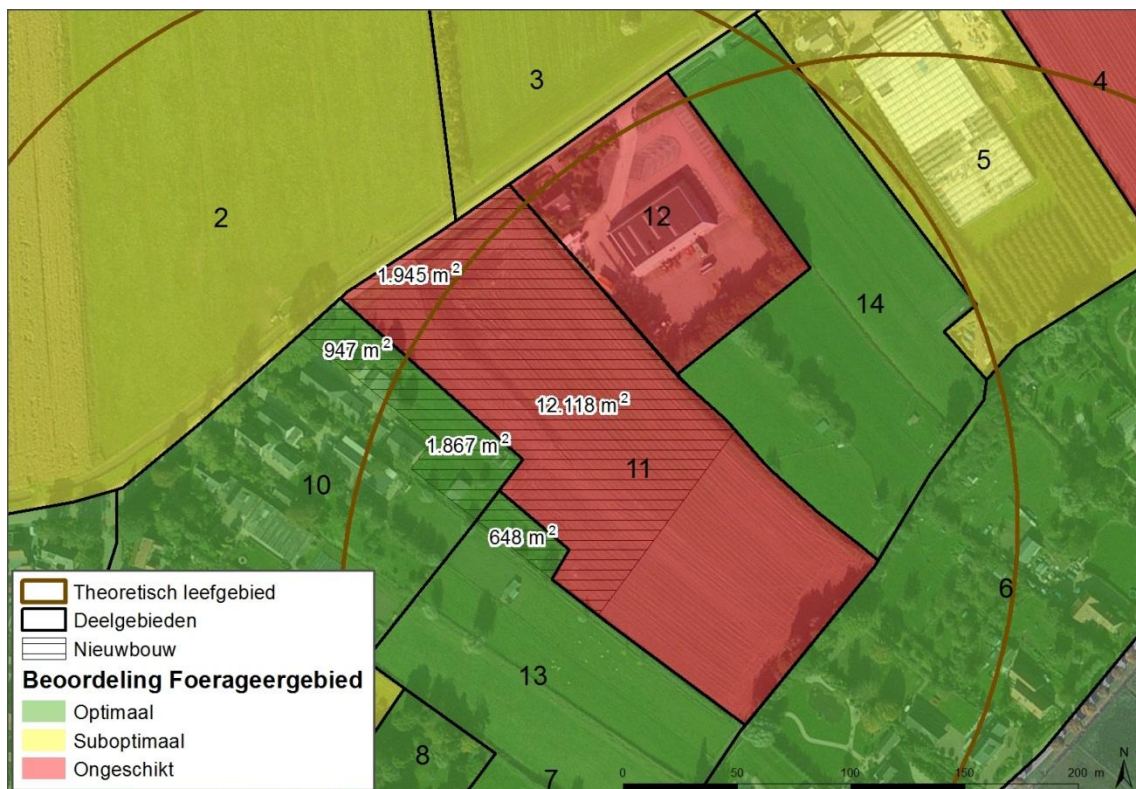
De functionaliteit van het broedgebied van het broedpaar aan de Peperstraat wordt niet aangetast door de geplande ontwikkelingen aan de Krangstraat, vanwege de grote afstand tot de daadwerkelijke bouwlocatie.

3.5.2 EFFECTEN OP FOERAGEERGEBIED

De oppervlakte foerageergebied dat per territorium en in totaal verloren gaat, is opgenomen in tabel 4. Hiervoor is de overlap berekend tussen foerageergebied en plangebied binnen het theoretische leefgebied. Tevens is de feitelijke oppervlakte weergegeven die verloren gaat als gevolg van de planontwikkeling. Door het ruimtebeslag op foerageergebied is sprake van overtreding van artikel 11 van de Flora- en faunawet. De functionaliteit van beide territoria wordt hierdoor aangetast.

Kwaliteit	Territorium 1 (Krangstraat 3/5)	Territorium 2 (Peperstraat)	Feitelijk a.g.v. planontwikkeling
Optimaal	3.462	2.515	3.462
Suboptimaal	-	-	-
Marginaal	-	-	-
Totaal	3.462	2.515	3.462

Tabel 4. Aantasting foerageergebied per territorium en feitelijk als gevolg van de planontwikkeling.

Figuur 10. Effectbepaling ruimtebeslag foerageergebieden.

Realistisch gezien gaat met name foerageergebied verloren voor het territorium langs de Krangstraat. Het foerageergebied dat verloren ligt theoretisch (op basis van de gehanteerde cirkels van 250 m) wel binnen het territorium aan de Peperstraat, maar in de praktijk zullen deze hier gezien de aanwezigheid van de het territorium langs de Krangstraat niet of nauwelijks aanwezig zijn.

3.6 CONCLUSIES LEEFGEBIEDSANALYSE

De leefgebiedsanalyse maakt duidelijk dat het plangebied zowel optimaal broedbiotoop van één steenuilterritorium bevat als optimaal foerageergebied van drie steenuilterritoria. Door de uitvoering van het plan zullen één voortplantingsplaats en één vaste rustplaats verdwijnen. Samenvattend gaat er als gevolg van de planontwikkeling aan de Krangstraat binnen de aangegeven rood-groene contour verloren:

- Vaste rust- en verblijfplaatsen (nestkast in schuur, schapenschuur,, hoogstamfruitbomen).
- 3.462 m² optimaal foerageergebied.

Om de planontwikkeling uit te kunnen voeren dient, vanwege aantasting van de functionaliteit van beide steenuil-territoria, en als gevolg daarvan de overtreding van verbodsbepalingen van de artikel 11 van de Flora- en faunawet, een ontheffing aangevraagd te worden voor het wegnemen / verstoren van vaste rust- en verblijfplaatsen van de steenuil. Om voor een ontheffing in aanmerking te komen, is het noodzakelijk de functies die verloren voor 100% te mitigeren binnen het plangebied dan wel te compenseren buiten het plangebied. De overtreding van artikel 10 (opzettelijk verontrusten) dient te worden voorkomen door werkzaamheden niet uit te voeren tijdens het broedseizoen van de steenuil (1 april-30 juni).

3.7 RANDVOORWAARDEN VOOR MITIGATIE

Voor de steenuil is nog geen zogenaamde soortenstandaard aanwezig, op grond waarvan mitigatie en/of compensatie kan plaatsvinden. Hierom is met name uitgegaan van de 'Maatregelencatalogus ter verbetering van de leefomgeving van de steenuil' (Parmentier & Van Paassen, 2009).

Uitgangspunten voor het op te stellen mitigatie/compensatieplan zijn:

- Creëren van een nieuwe geschikte vaste rust- en verblijfplaatsen, zodat het territorium Krangstraat 3/5 zich kan handhaven. Gezien de aanwezigheid van optimaal broedgebied in de directe omgeving, is dit mogelijk op korte afstand van de nestkast in de knotwilg van Krangstraat 3.
- Mitigeren van 3.462 m² optimaal foerageergebied binnen het territorium Krangstraat 3/5.

Voor beide aspecten zijn randvoorwaarden voor mitigatie hieronder kort beschreven. Nadere uitwerking hiervan dient plaats te vinden in het op te stellen mitigatieplan, in nauwe afstemming met de verdere planontwikkeling voor de Krangstraat.

Om te voorkomen dat er sprake is van een tijdelijke afname van de omvang van het broed- en foerageergebied door werkzaamheden, dienen de mitigerende maatregelen te worden genomen en te functioneren voordat het actuele broed- en foerageergebied verloren gaat.

Randvoorwaarden nieuw leefgebied voor één steenuilenpaar (nieuw territorium)

- Binnen de deelgebieden 6, 8, 9, 10, 13 en 14 ophangen van tenminste 3 nestkasten, zodat voldoende vaste rust- en verblijfplaatsen wordt gecreëerd. De nestkasten kunnen worden opgehangen in (solitaire) (knot-)bomen of schuren, stallen of hokken die gehandhaafd blijven. Voorwaarde is dat de ruimte een invliegopening heeft van een centimeter of zeven in doorsnede. Gebouwen moeten te allen tijde toegankelijk blijven voor de steenuil. Bij voorkeur op een rustige plek (niet te dicht bij de straat) met in de buurt voldoende dekking. Volle zon en mogelijk inregenen dienen te worden voorkomen.

- Steenuilen verkiezen afhankelijk van het seizoen en weersomstandigheden verschillende roestplaatsen. Het is dus van belang dat er op het erf een gevarieerd aanbod is in de vorm van holten in knot- en fruitbomen of in solitaire bomen.

Randvoorwaarden mitigatie foerageergebied

- Een deel van het plangebied (deelgebied 11), nl. het deel buiten de rood-groene contour, is op dit moment ongeschikt foerageergebied (maïsakker). De oppervlakte hiervan bedraagt 7.908 m². Dit is ruim voldoende om de benodigde oppervlakte te mitigeren. Optimaal foerageergebied bestaat bij voorkeur uit paardenweiden, ruige overhoeken, hoogstamfruitbomen, schuurtjes, moestuinen, poelen, hagen, houtsingels en bomenlanen. In aansluiting op het omliggende optimaal foerageergebied kan deze oppervlakte geheel of gedeeltelijk (tenminste 2.814 m²) worden op deze wijze worden ingericht.
- Deze maatregelen kunnen in principe ook worden toegepast in de deelgebieden 2, 3 en 9, maar deze deelgebieden zijn niet in eigendom van Waalwaardwonen. Om deze maatregelen hier toe te passen is een overeenkomst nodig met de betreffende eigenaren/gebruikers.

4

Mitigatieplan Krangstraat

4.1 INLEIDING

Om het woningbouwproject zonder planrisico's (vanuit de Flora- en faunawet) door te kunnen laten gaan is het noodzakelijk om een mitigatieplan op te stellen en de maatregelen vast te leggen als onderdeel van het projectplan.

In dit hoofdstuk geven wij de mogelijkheden weer om binnen en buiten de planbegrenzing maatregelen te treffen. Uitgangspunt hiervoor is het standaardmaatregelenpakket zoals gehanteerd in de 'Maatregelencatalogus ter verbetering van het leefgebied van de Steenuil' (Parmentier & Van Paassen, 2009). De voorgestelde maatregelen voor het plangebied hebben wij hieruit afgeleid en afgestemd op de actuele landschappelijke kenmerken en waarden zoals aanwezig in en rondom het plangebied.

4.2 BESCHRIJVING MITIGERENDE MAATREGELEN

4.2.1 BROEDGEBIED

PM De beschreven maatregelen zijn weergegeven in figuur 8.

4.2.2 FOERAGEERGEBIED

Het uitgangspunt voor het mitigatieplan is dat ... ha optimaal, ... ha suboptimaal en ... ha marginaal foerageergebied van de steenuil dient te worden gemitigeerd. Dit kan door eenzelfde oppervlakte binnen het plangebied in te richten als optimaal, suboptimaal en marginaal foerageergebied, dan wel een kleinere oppervlakte als optimaal foerageergebied. Zoals aangegeven in tabel 6 kan dit door mitigatie van ... ha optimaal foerageergebied. Om te voorkomen dat er sprake is van een tijdelijke afname van de omvang van het foerageergebied door werkzaamheden, dienen de mitigerende maatregelen te worden genomen en te functioneren voordat het actuele foerageergebied verloren gaat. De beschreven maatregelen zijn weergegeven in figuur 8.

PM Figuur 8. Mitigerende maatregelen broed- en foerageergebied.

4.3 BEOORDELING TOEREIKENDHEID MAATREGELEN

4.3.1 BROEDLOCATIES

PM Soortenstandaard?

4.3.2 FOERAGEERGEBIED

De in paragraaf 4.2 aangegeven maatregelen vormen het maximaal mogelijke binnen het plangebied. In deze paragraaf wordt beoordeeld in hoeverre hiermee de gewenste 100% mitigatie wordt bereikt, dat wil zeggen mitigatie van ... ha optimaal foerageergebied voor de steenuil.

In tabel 6 is de oppervlakte van de mitigerende maatregelen opgenomen. Daarbij is er voor lijnvormige elementen van uit gegaan, dat deze tenminste ... meter breed zijn. De totale oppervlakte van de mitigerende maatregelen bedraagt ... ha. Dit is voldoende om 100% mitigatie te kunnen garanderen.

Opgenomen maatregelen in planontwerp	Lengte (m)	Breedte (m)	Oppervlakte (ha)

Tabel 5. Oppervlakte mitigerende maatregelen.

4.4 BEHEER EN ONDERHOUD MITIGERENDE MAATREGELEN

PM

4.5 BORGING MAATREGELEN

PM

5

Literatuur

- ARCADIS, 2009. Horst aan de Maas. Natuurtoets flora en fauna plangebied de Afhang. B01055/ZC9/015/700010. ARCADIS, 's-Hertogenbosch.
- ARCADIS, 2011. Quicksan natuurwetgeving locatie Schoolstraat Gameren, inclusief leefgebiedsanalyse en mitigatieplan steenuil. Kenmerk 075436601. ARCADIS, 's-Hertogenbosch.
- ARCADIS, 2012a. Quicksan natuurwetgeving locatie Molenstraat Bruchem. Kenmerk 076285389. ARCADIS, 's-Hertogenbosch.
- ARCADIS, 2012b. Quicksan natuurwetgeving locatie Krangstraat Bruchem. Kenmerk 076284394. ARCADIS, 's-Hertogenbosch.
- Dijk, A.J. van & A. Boele, 2011. Handleiding SOVON Broedvogelonderzoek. SOVON Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.
- Hustings, F. & J.W. Vergeer, 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000. Nederlandse fauna 5. SOVON Vogelonderzoek Nederland. KNNV Uitgeverij, Leiden.
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2009. Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten. *Beschikbaar op de website van het ministerie van EL&I.*
- Parmentier, F. & A. van Paassen, 2009. Steenuil onder de pannen. Maatregelencatalogus ter verbetering van het leefgebied van de Steenuil. Landschapsbeheer Nederland.
- STONE, 2001. De Steenuil in Nederland. Handleiding voor onderzoek en bescherming.

Websites

- www.waarneming.nl
- http://www.vogelbescherming.nl/service_vragen/vragen_antwoorden/q/fq_id/53/print/1/pdf/1
-

Bijlage 1

Methodiek

leefgebiedsanalyse steenuil

Beoordelingskader foerageergebied

Criteria kwaliteit foerageergebied	Optimaal	Suboptimaal	Marginaal	Ongeschikt
Voedselbron regenwormen	50-75% areaal kort gemaaid / beweide graslanden	25-50% areaal kort gemaaid / beweide graslanden	< 25 areaal met kort gemaaid / beweide graslanden	Kort gemaaid / beweide graslanden afwezig
Voedselbron insecten	Ruigten / houtstapels algemeen aanwezig	Ruigten / houtstapels frequent aanwezig	Ruigten / houtstapels beperkt aanwezig	Ruigten / houtstapels afwezig
Oriëntatie / schuilplaatsen	Houtsingels / hagen algemeen aanwezig	Houtsingels / hagen frequent aanwezig	Houtsingels / hagen beperkt aanwezig	Houtsingels / hagen afwezig
Zit- en uitkijkposten	Overal zit- en uitkijkposten	Hier en daar zit- en uitkijkposten	Weinig zit- en uitkijkposten	Geen zit- en uitkijkposten
Geen verstoring en versnippering door wegen	Alleen onverharde wegen	Omgeving met lokale wegen met extensief verkeer	Directe omgeving regionale weg	Directe omgeving autoweg / snelweg

Beoordelingskader broedgebied

Criteria kwaliteit foerageergebied	Optimaal	Suboptimaal	Marginaal	Ongeschikt
Geschikte nestgelegenheid	Hoogstam-boomgaarden en oude schuurtjes algemeen aanwezig	Oude schuurtjes en/of nestkasten frequent aanwezig	Oude schuurtjes en/of nestkasten sporadisch aanwezig	Hoogstam-boomgaarden en oude schuurtjes afwezig
Voldoende rust	Hooguit beperkte menselijke activiteit vanuit agrarische bewoning	Idem, maar inclusief extensief wandelen / fietsen op wegen en paden	Stedelijk uitloopgebied of nabijheid woonkern	Woonkern
Schuilplaatsen	Houtsingels / hagen algemeen aanwezig	Houtsingels / hagen frequent aanwezig	Houtsingels / hagen beperkt aanwezig	Houtsingels / hagen afwezig